

Sažetak Godišnjeg izvješća o radu Agencije za zaštitu tržišnog natjecanja za 2022. godinu

Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja (u daljnjem tekstu: AZTN) temeljem Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja („Narodne novine“, br. 79/09. i 80/13. i 41/21.)¹ i Zakona o zabrani nepoštenih trgovačkih praksi u lancu opskrbe hranom („Narodne novine“, br. 117/17. i 52/21.)², u zakonskom roku podnosi Hrvatskom saboru **Godišnje izvješće o radu AZTN-a za 2022. godinu** (u daljnjem tekstu: Izvješće). Izvješće se podnosi kako bi se političku, gospodarsku, stručnu i širu javnost informiralo o svim aktivnostima u 2022. godini i time osigurala transparentnost rada AZTN-a te dodatno doprinijelo afirmaciji učinkovitog tržišnog natjecanja, kao i zabrani nepoštenih trgovačkih praksi u lancu opskrbe hranom u Republici Hrvatskoj (u daljnjem tekstu: RH).

Pravo tržišnog natjecanja jedno je od temelja tržišnog gospodarstva čija je svrha osigurati ravnopravan položaj poduzetnika na tržištu, bez obzira na njihovu veličinu, tržišnu snagu i druga obilježja. Učinkovitim tržišnim natjecanjem potiče se poduzetništvo i učinkovitost, proširuje se izbor za potrošače, postižu se niže cijene i bolja kvaliteta proizvoda i usluga. Također, djelotvornim tržišnim natjecanjem potiče se stvaranje uvjeta za gospodarski rast, koji se temelji na konkurentnim tržištima, učinkovitoj alokaciji i korištenju ograničenih resursa, inovacijama i ulaganjima koja tome pridonose. Navedeno zahtijeva ne samo djelovanje AZTN-a, već i državnih tijela, u stvaranju jasnih i provedivih pravila koja reguliraju postupanja na tržištu, te njihovu osposobljenost da ta pravila učinkovito provode u praksi.

Sukladno važećem **Zakonu o zaštiti tržišnog natjecanja** („Narodne novine“, br. 79/09., 80/13. i 41/21.; u daljnjem tekstu: **ZZTN**)³, AZTN je samostalna i neovisna pravna osoba s javnim ovlastima koja obavlja poslove općeg, nacionalnog, regulatornog tijela nadležnog za zaštitu tržišnog natjecanja na svim tržištima, u okviru svog djelokruga i nadležnosti. Te su nadležnosti, osim navedenim zakonom, određene i propisima Europske unije (u daljnjem tekstu: EU) vezano uz primjenu članaka 101. i 102. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (Pročišćene verzije Ugovora o Europskoj uniji i Ugovora o funkcioniranju Europske unije, Službeni list C 202/1, od 7. lipnja 2016.; u daljnjem tekstu: UFEU), kao i uz kontrolu dopuštenosti koncentracija između poduzetnika i to:

- Uredbom Vijeća (EZ) br. 1/2003 od 16. prosinca 2002. o provedbi pravila o tržišnom natjecanju koja su propisana člancima 81. i 82. Ugovora o osnivanju Europske zajednice, SL L 1, 4. 1. 2003., str. 1.-25.; u daljnjem tekstu: Uredba Vijeća (EZ) br. 1/2003), i
- Uredbom Vijeća (EZ) br. 139/2004 o kontroli koncentracija između poduzetnika (Uredba EZ o koncentracijama), SL L 24, 29. 1. 2004., str. 1.-22.; u daljnjem tekstu: Uredba Vijeća (EZ) br. 139/2004.

Slijedom navedenoga, AZTN je ovlašten za primjenu nacionalnog i europskog prava tržišnog natjecanja odnosno postupke može voditi paralelnom primjenom odredbi ZZTN-a i članaka 101. i 102. UFEU-a.

---

¹ ZZTN; članak 26. stavci 6. i 7.

² ZNTP; članak 16.

³ ZZTN; članak 26. stavci 1. do 3.

AZTN je nadležan za provedbu propisa o zaštiti tržišnog natjecanja koji se primjenjuju na sprječavanje, ograničavanje ili narušavanje tržišnog natjecanja poduzetnika u obliku zabranjenih sporazuma između poduzetnika i zlouporabu vladajućeg položaja poduzetnika na tržištu. U njegovoj nadležnosti je i *ex ante* kontrola dopuštenosti namjere provedbe koncentracija poduzetnika.

Od 7. prosinca 2017. godine, AZTN je nadležan i za provedbu **Zakona o zabrani nepoštenih trgovačkih praksi u lancu opskrbe hranom** („Narodne novine“, br. 117/17. i 52/21.; u daljnjem tekstu: **ZNTP**). Tim je zakonom u RH prvi put uređeno područje zabrane nepoštenih trgovačkih praksi u lancu opskrbe hranom. Primjena tog zakona započela je 1. travnja 2018. godine, a puna primjena njegove prve novele započela je 1. ožujka 2022. godine.⁴

ZNTP-om se utvrđuju pravila i sustav mjera za sprječavanje nametanja nepoštenih trgovačkih praksi i taksativno utvrđuju nepoštene trgovačke prakse u lancu opskrbe hranom, čijim se nametanjem iskorištava značajna pregovaračka snaga kupaca u odnosu na njihove dobavljače. Cilj toga zakona je uspostava, osiguranje i zaštita poštenih trgovačkih praksi kojima se štite sudionici u lancu opskrbe hranom.

Unutarnji ustroj i način rada AZTN-a, opći akti AZTN-a te druga pitanja važna za rad AZTN-a, pobliže se uređuju Statutom AZTN-a, kojeg potvrđuje Hrvatski sabor⁵.

AZTN-om upravlja **Vijeće za zaštitu tržišnog natjecanja** (u daljnjem tekstu: **Vijeće**). Vijeće je tijelo AZTN-a koje ima pet članova⁶. Predsjednik i članovi Vijeća su zaposleni u AZTN-u. Predsjednika i članove Vijeća, na prijedlog Vlade Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: Vlada RH), imenuje i razrješava dužnosti Hrvatski sabor. Predsjednik i članovi Vijeća imenuju se na razdoblje od pet godina. Od stupanja na snagu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja⁷, 24. travnja 2021. godine, Vlada RH je obvezna objaviti javni poziv za izbor kandidata za predsjednika i članove Vijeća prije njihovog predlaganja na imenovanje Hrvatskom saboru. Međutim, dosadašnji članovi Vijeća koji su imenovani prije 24. travnja 2021. godine, nastavljaju sa svojim radom do isteka razdoblja na koja su imenovani.

Uvjeti za imenovanje, trajanje mandata i djelokrug rada članova Vijeća detaljno su propisani ZNTP-om. Tako, primjerice, članovi Vijeća ne mogu biti državni dužnosnici, osobe koje obnašaju dužnosti u tijelima političkih stranaka, članovi uprava, nadzornih odbora ili upravnih vijeća poduzetnika. Također, ne smiju biti članovi bilo kojeg drugog oblika interesnog udruživanja koji bi mogao dovesti do sukoba interesa. Istovremeno, osigurano je da predsjednik i članovi Vijeća ne mogu biti razriješeni dužnosti zbog razloga povezanih s urednim obavljanjem njihovih dužnosti odnosno urednim izvršavanjem njihovih ovlasti u primjeni ZNTP-a te članaka 101. i 102. UFEU-a.⁸

---

⁴ Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o zabrani nepoštenih trgovačkih praksi u lancu opskrbe hranom („Narodne novine“, broj 52/21.)

⁵ Odluke o potvrđivanju Statuta i Izmjena i dopuna Statuta Agencije za zaštitu tržišnog natjecanja od strane Hrvatskog sabora objavljene su u „Narodnim novinama“, br. 22/11., 74/14., 60/18. i 63/22.

⁶ Izrazi koji se koriste u ovome tekstu, a imaju rodno značenje odnose se jednako na muški i ženski rod.

⁷ Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja („Narodne novine“, broj 41/21.)

⁸ ZNTP, članak 29. stavak 4.

Vijeće, kao tijelo koje upravlja radom AZTN-a, odluke o svim općim i pojedinačnim aktima AZTN-a donosi na svojim sjednicama. Odluke se donose većinom od najmanje tri glasa, a na svakoj sjednici mora biti nazočan predsjednik ili zamjenik predsjednika Vijeća AZTN-a. Pri donošenju odluka članovi Vijeća ne mogu biti suzdržani.⁹ U ovoj izvještajnoj godini održano je **49 sjednica Vijeća** na kojima je odlučeno o 229 točaka dnevnog reda.

Predsjednik Vijeća zastupa, predstavlja i rukovodi AZTN-om. U rukovođenju AZTN-om predsjednik Vijeća organizira i vodi rad i poslovanje AZTN-a te odgovara za stručni rad AZTN-a. Zamjenika predsjednika, na prijedlog predsjednika Vijeća, bira Vijeće većinom glasova.

Vijeće je uobičajeno sastavljeno od pet članova, ali trenutno se sastoji od četiri člana. U 2022. godini Vlada RH raspisala je javni poziv za predlaganje kandidata za mjesto člana Vijeća temeljem kojeg je potrebno odabrati kandidata za člana Vijeća i predložiti ga Hrvatskom saboru radi imenovanja. Vlada RH još nije predložila Hrvatskom saboru kandidata za člana Vijeća. Odabir kandidata za petog člana Vijeća očekuje su uskoro, a imenovanje od strane Hrvatskoga sabora očekuje se tijekom 2023. godine.

Vijeće u trenutku izrade ovoga Izvješća čine: dr. sc. Mirta Kapural, dipl. iur., predsjednica Vijeća (u prvom mandatu od listopada 2021. do listopada 2026.), Vesna Patrlj, dipl. iur., zamjenica predsjednice Vijeća (u trećem mandatu od ožujka 2019. do ožujka 2024.), mr. sc. Ljiljana Pavlic, dipl. oec., članica Vijeća (u drugom mandatu od siječnja 2019. do siječnja 2024.) i Denis Matić, dipl. iur., član Vijeća (u drugom mandatu od siječnja 2019. do siječnja 2024.)

Svakodnevne upravne i stručne poslove obavlja stručna služba AZTN-a, koju čine magistri prava s položenim pravosudnim ispitom i magistri ekonomije, redom stručnjaci u području prava i politike tržišnog natjecanja te informatičari specijalizirani u području digitalne forenzike. Treba naglasiti da na svakom predmetu u pravilu radi tim, koji se ovisno o složenosti predmeta, sastoji od najmanje jednog pravника i najmanje jednog ekonomista kojima se često pridružuje i informatičar. Službene osobe iz stručne službe AZTN-a vode upravne (ispitne) postupke iz nadležnosti AZTN-a, odnosno u postupku utvrđuju činjenice i okolnosti, a Vijeće temeljem utvrđenog činjeničnog stanja donosi meritornu odluku u svakom pojedinom predmetu, na temelju koje AZTN rješava pojedinu upravnu stvar.

AZTN je neovisan u svom radu, svoje ovlasti izvršava neovisno i nepristrano u interesu učinkovite i ujednačene primjene odredaba zakona iz svoje nadležnosti. Vijeće i stručna služba provode svoje ovlasti neovisno o političkom i drugom vanjskom utjecaju te bez traženja i primanja uputa od Vlade RH ili bilo kojeg drugog javnog ili privatnog subjekta pri obavljanju svojih dužnosti i izvršavanju svojih ovlasti, a za svoj rad AZTN odgovara Hrvatskom saboru.

AZTN nema vlastitih prihoda, već se njegov rad i aktivnosti financiraju isključivo iz sredstava koja se osiguravaju u Državnom proračunu RH. U skladu s fiskalnim mogućnostima Državnog proračuna RH, AZTN-u se osiguravaju sredstva za dostatan broj kvalificiranih zaposlenika te dostatni financijski, tehnički i tehnološki resursi koji su potrebni za učinkovito obavljanje ovlasti AZTN-a. Pritom je AZTN neovisan u namjenskom trošenju dodijeljenih financijskih sredstava za provedbu svojih ovlasti, ne dovodeći u pitanje i pridržavajući se u cijelosti odredaba posebnih propisa o izvršavanju Državnog proračuna RH.

---

⁹ ZZTN; članak 31.

AZTN uvijek s osobitom pažnjom izvršava svoje obveze te pažljivo raspolaže dodijeljenim proračunskim sredstvima.

Planirana sredstva za obavljanje poslova iz djelokruga AZTN-a u Državnom proračunu za 2022. godinu iznosila su 16.852.771 kuna (2.236,747 eura), dok je izvršenje rashoda iznosilo 16.261.945 kuna (2.158.331 eura), što predstavlja izvršenje od 96,49 % u odnosu na Tekući plan za 2022. godinu.

Novčane kazne koje utvrđuje i izriče AZTN za utvrđene povrede ZZTN-a i ZNTP-a prihod su Državnog proračuna RH.

Za utvrđene povrede oba zakona za čiju je provedbu nadležan, AZTN je tijekom 2022. godine izrekao novčane kazne u ukupnom iznosu od 2.585.000,00 kuna ili 343.088,46 eura (fiksni tečaj konverzije 7,53450 kuna za 1 euro¹⁰).

Od kada ima ovlast izricanja novčanih kazni u području oba zakona za čiju je provedbu nadležan (za ZZTN od 1.10.2010. i za ZNTP od 7.12.2017.) pa do kraja 2022. godine, AZTN je izrekao novčane kazne u ukupnom iznosu od 37,510,100.00 kuna (4,978,445.82 eura), od toga 29,970,600.00 kuna (3,977,782.20 eura) iz područja tržišnog natjecanja i 7,539,500.00 kuna (1,000,663.61 eura) iz područja nepoštenih trgovačkih praksi).

Sve aktivnosti AZTN-a u području zaštite tržišnog natjecanja i utvrđivanja zabranjenih nepoštenih trgovačkih praksi u lancu opskrbe hranom u 2022. godini realizirane su s nešto većim brojem zaposlenih u odnosu na prethodnu godinu. Konkretno, AZTN je na dan 31. prosinca 2022. godine imao 56 zaposlenih radnika, a u 2021. godini je imao 49 zaposlenika. To povećanje broja zaposlenika je posljedica širih ovlasti AZTN-a vezanih uz provedbu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zabrani nepoštenih trgovačkih praksi u lancu opskrbe hranom koji je stupio na snagu 1. rujna 2021. godine, a njegova puna primjena započela je 1. ožujka 2022.

Zadaća AZTN-a je doprinijeti kvalitetnom funkcioniranju tržišta čime se postižu prednosti za potrošače, poduzetnike i gospodarstvo u cjelini, otklanjanjem zapreka i nedostataka na tržištu kroz učinkovitu provedbu propisa o zaštiti tržišnog natjecanja i propisa o zabrani nepoštenih trgovačkih praksi u lancu opskrbe hranom.

Osnovni cilj AZTN-a kao stručnog tijela i općeg regulatora za tržišno natjecanje na svim tržištima je provedbom i promicanjem prava tržišnog natjecanja uspostaviti i očuvati djelotvorno tržišno natjecanje koje će poticati dugoročni rast, doprinostiti dobrobiti gospodarstva RH, osigurati maksimalne koristi i pozitivne učinke potrošačima u vidu većeg izbora i kvalitete proizvoda i usluga i nižih cijena te poticati poduzetnike na unaprjeđenje efikasnosti i inovacija na tržištu.

AZTN je u 2022. godini riješio ukupno 699 predmeta iz područja tržišnog natjecanja i zabranjenih nepoštenih trgovačkih praksi u lancu opskrbe hranom. U 2022. godini AZTN je riješio 67 upravnih predmeta, što je rast u odnosu na 2021. godinu u kojoj su riješena 43 upravna predmeta.

---

¹⁰ fiksni tečaj konverzije 7,53450 kuna za 1 euro

Tablica 1. Broj riješenih predmeta u 2022. godini

	Broj riješenih predmeta u 2022.		
	Tržišno natjecanje	Nepoštene trgovačke prakse	Ukupno
Upravni predmeti	57	10	67
Neupravni predmeti	563	69	632
Sveukupno:	620	79	699

Izvor: AZTN

U 2022. godini, iako je došlo do povećanja broja riješenih upravnih predmeta u odnosu na prethodnu godinu, bilježi se blago smanjenje ukupnog broja riješenih predmeta u odnosu na 2021. godinu, budući da je u izvještajnoj godini ukupno riješeno 699 predmeta (upravnih i neupravnih), a u prethodnoj 2021. godini 725 predmeta.

Razlog blagog smanjenja ukupnog broja riješenih predmeta je smanjenje broja neupravnih predmeta iz područja tržišnog natjecanja zbog, primjerice, manjeg broja zaprimljenih notifikacija koncentracija po Uredbi Vijeća (EZ) br. 139/2004¹¹. Naime, zaprimljeno je i riješeno 44 notifikacija manje u promatranoj 2022. godini u odnosu na 2021. godinu. Riječ je o obvezi Europske komisije (u daljnjem tekstu: EK ili Komisija) da tijelima nadležnim za tržišno natjecanje svih država članica EU-a dostavlja prijave namjere provedbe koncentracija poduzetnika koje se moraju prijaviti Komisiji budući da imaju europsku dimenziju. U pravilu je riječ o koncentracijama koje imaju učinke u najmanje tri države članice. U tim predmetima AZTN treba provjeriti imaju li konkretne koncentracije, iako su prijavljene Komisiji, učinak i na hrvatsko tržište. Također, u tom se postupku u okviru Europske mreže za tržišno natjecanje (u daljnjem tekstu: ECN) određuje koje je tijelo najprikladnije za vođenje postupka ocjene dopuštenosti koncentracije.

Slijedom obrazloženog, osim upravnih postupaka u području tržišnog natjecanja, veliki dio posla AZTN-a čine i nepravni predmeti u koje spadaju mišljenja iz područja tržišnog natjecanja koja uključuju mišljenja na nacрте prijedloga zakona i drugih propisa te mišljenja na važeće zakone i druge propise, sektorska istraživanja tržišta, odgovore na predstavke podnositelja koji se ne mogu smatrati inicijativom za pokretanje postupka budući da ne sadrže propisane dijelove inicijative iz ZZZN-a, prethodna ispitivanja stanja na mjerodavnom tržištu, a sve kako bi AZTN mogao utvrditi ima li dostatnih indicija za pokretanje upravnih postupaka, predmete vođenja baza podataka, notifikacije koncentracija po Uredbi Vijeća (EZ) br. 139/2004, predmete suradnje s ostalim tijelima i regulatorima, predmete međunarodne suradnje, interne akte AZTN-a, odgovore vezane uz pravo na pristup informacijama te sva ostala očitovanja adresatima ZZZN-a.

¹¹ Uredba Vijeća (EZ) br. 139/2004 od 20. siječnja 2004. o kontroli koncentracija između poduzetnika (Uredba EZ o koncentracijama), SL L 24, 29.1.2004.

Također, i u području nepoštenih trgovačkih praksi, AZTN zaprima veliki broj upita fizičkih i pravnih osoba, koji nisu vezani uz konkretne upravne (ispitne) postupke, a na koje žurno odgovara u neupravnim predmetima. Osim toga, navode iz predstavki koje dobiva, pretežito anonimnih, ispituje u okviru neupravnih predmeta na način da se izravno od navodnih prekršitelja ZNTP-a traže podaci, dokumentacija i pisana pojašnjenja u skladu s ovlastima koje AZTN ima te se na temelju pribavljenih i analiziranih podataka utvrđuje postojanje uvjeta (indicija) za pokretanje upravnog postupka.

Pored riješenih predmeta, na dan 31. prosinca 2022. godine, AZTN je imao ukupno neriješena 32 upravna predmeta u kojima je postupak u tijeku. Od toga broja, 24 je upravnih predmeta bilo iz područja tržišnog natjecanja, a 8 upravnih predmeta iz područja nepoštenih trgovačkih praksi. Od ukupno 24 neriješena upravna predmeta iz područja tržišnog natjecanja na dan 31. 12. 2022. godine, u 15 predmeta je postupak pokrenut u 2022. godini, a u preostalih 9 u prethodnim godinama. U području nepoštenih trgovačkih praksi, od ukupno 8 neriješenih predmeta na dan 31. 12. 2022., u 3 predmeta je postupak pokrenut u 2022. godini, a u preostalih 5 u prethodnim godinama. Do trenutka pisanja ovog Izvješća, od prethodno navedenih neriješenih upravnih predmeta riješeno je još deset upravnih predmeta, sedam iz područja tržišnog natjecanja i tri iz područja nepoštenih trgovačkih praksi.

Ključni i najvažniji cilj AZTN-a u proteklom razdoblju odnosio se na temeljnu aktivnost AZTN-a, a to je provedba nacionalnog i europskog prava tržišnog natjecanja u dijelu za koji je ovlašten, s naglaskom na otklanjanje teških ograničenja tržišnog natjecanja i aktivnu suradnju s EK. U okviru tog cilja, fokus rada AZTN-a bio je na onim postupanjima poduzetnika koja izravno utječu na ograničenje tržišnog natjecanja i nacionalnog gospodarskog rasta.

Postupci utvrđivanja narušavanja tržišnog natjecanja u obliku sklapanja zabranjenih sporazuma između poduzetnika i zlouporabe vladajućeg položaja poduzetnika na tržištu veoma su složeni zbog potrebe provođenja detaljnih ekonomskih i pravnih analiza i zaštite prava stranaka na obranu u postupku te su stoga detaljno propisani ZZTN-om. Šest temeljnih faza tog složenog postupka detaljno je obrazloženo u prethodnom Godišnjem izvješću o radu Agencije za zaštitu tržišnog natjecanja za 2021. godinu¹² pa se u ovom Izvješću ponovno ne navode. Ovi postupci uvijek se pokreću *ex post* po službenoj dužnosti, a široki krug osoba može podnijeti inicijativu za pokretanje postupka¹³.

Tijekom 2022. godine AZTN je riješio ukupno **44 inicijative** u smislu ZZTN-a i **predstavki** u smislu Zakona o općem upravnom postupku¹⁴ (u daljnjem tekstu: ZUP) za pokretanje upravnog postupka po službenoj dužnosti.

AZTN je u konkretnim postupcima koje je okončao tijekom 2022. godine proveo **analizu 75 mjerodavnih tržišta**, od toga 22 u predmetima utvrđivanja zabranjenih sporazuma poduzetnika, 21 u predmetima utvrđivanja zlouporaba vladajućeg položaja poduzetnika i 32 u predmetima ocjene dopuštenosti namjere provedbe koncentracija poduzetnika.

---

¹² <https://www.aztn.hr/ea/wp-content/uploads/2015/05/GI-AZTN-2021.pdf>

¹³ ZZTN; članak 37.

¹⁴ ZZTN; članak 37. i ZUP („Narodne novine“, broj 47/09., 110/21.); članak 42.

Među prioritetima AZTN-a i tijekom 2022. godine bilo je otklanjanje teških ograničenja tržišnog natjecanja utvrđenih odredbama ZZTN-a, kao što je **sklapanje zabranjenih sporazuma** koji za cilj ili posljedicu imaju narušavanje tržišta, prije svega horizontalnih sporazuma između izravnih konkurenata (kartela) koji dogovorima o cijenama, podjelom tržišta, ograničavanjem proizvodnje ili tehnološkog razvoja i drugim zabranjenim odredbama i postupanjima nanose najveću štetu gospodarstvu i potrošačima, stoga i predstavljaju najtežu povredu propisa o zaštiti tržišnog natjecanja.

AZTN je u 2022. godini u području utvrđivanja **zabranjenih sporazuma riješio ukupno 36 predmeta (22 upravna i 14 neupravnih predmeta)**. U riješenim predmetima provedeno je ispitivanje 22 mjerodavna tržišta.

Od 22 riješena upravna predmeta, u jednom predmetu¹⁵ je doneseno rješenje kojim se utvrđuje narušavanje tržišnog natjecanja sklapanjem zabranjenog horizontalnog sporazuma (kartela) u području javne nabave u smislu članka 8. ZZTN-a, u dva predmeta¹⁶ su donesena rješenja kojima se obustavlja postupak jer je utvrđeno da ne postoje pretpostavke za daljnje vođenje postupka, u 17 predmeta su donesena rješenja kojima se odbacuje inicijativa jer ne postoje uvjeti za pokretanje postupka. Dva predmeta su okončana očitovanjem budući da je u ta dva predmeta AZTN postupao po predstavkama podnositelja za pokretanje postupka u smislu ZUP-a, odnosno nije bila riječ o inicijativama u smislu ZZTN-a koje se moraju okončati rješenjem.

Zloupotreba vladajućeg položaja poduzetnika koji se zbog svoje tržišne snage može ponašati na mjerodavnom tržištu u značajnoj mjeri neovisno o svojim stvarnim ili mogućim konkurentima, potrošačima, kupcima ili dobavljačima, također ugrožava kompetitivnu strukturu tržišta i onemogućava konkurentima ulazak ili rast na tržištu. To se naročito odnosi na tzv. isključujuće oblike zlouporabe koji imaju za posljedicu smanjivanje tržišnog natjecanja. Stoga je AZTN i u 2022. godini nastavio svoje djelovanje u području utvrđivanja zlouporaba vladajućeg položaja poduzetnika.

AZTN je tijekom 2022. godine iz tog područja riješio **ukupno 27 predmeta (23 upravna predmeta i 4 neupravna predmeta)**. U riješenim predmetima provedeno je ispitivanje 21 mjerodavnog tržišta.

Od 23 upravna predmeta, u 22 predmeta su donesena rješenja o odbacivanju inicijative jer nije bilo uvjeta za pokretanje postupka po službenoj dužnosti u smislu ZZTN-a, dok je jedan predmet okončan očitovanjem, budući da je u tom predmetu AZTN postupao po predstavi podnositelja za pokretanje postupka u smislu ZUP-a, odnosno nije bila riječ o inicijativi u smislu ZZTN-a o kojoj se mora odlučiti rješenjem.

Kada je riječ o **koncentracijama poduzetnika**, u pravilu je riječ o redovnom i uobičajenom procesu konsolidacije i restrukturiranja poduzetnika, a sve češće i cijelih industrija, kao

---

¹⁵ AZTN protiv Agro-Vir d.o.o., Zagreb, Agrodalm d.o.o., Zagreb, Diljexport d.o.o., Zagreb i Marino-Lučko d.o.o. Lučko, KLASA: UP/I 034-03/2017-01/021, od 28. travnja 2022. godine

¹⁶ AZTN protiv petnaest autoškola s područja Osječko-baranjske županije, KLASA: UP/I 034-03/20-01/023, od 14. listopada 2022. i AZTN protiv Sokol Marić d.o.o., Zagreb, Securitas Hrvatska d.o.o., Zagreb, AKD-Zaštita d.o.o., Zagreb, Klemm Security d.o.o., Zagreb, Bilić-Erić d.o.o., Sesvete, V Grupa d.o.o., Zagreb i Arsenal-Ivezić d.o.o., Varaždin, KLASA: UP/I 034-03/14-01/002, od 28. prosinca 2022. godine

odgovora na značajne promjene na mjerodavnim tržištima, s ciljem da se ostvare uštede i sinergije koje će novostvorenim ekonomskim entitetima omogućiti učinkovitije poslovanje. Za razliku od postupaka utvrđivanja zabranjenih sporazuma između poduzetnika ili utvrđivanja zlouporabe vladajućeg položaja na tržištu koje AZTN uvijek pokreće *ex post* i to po službenoj dužnosti, postupak ocjene dopuštenosti namjere provedbe koncentracije poduzetnika provodi se *ex ante* temeljem prijave njezinih sudionika i to samo kada postoji obveza prijave AZTN-u¹⁷. Naime, sudionici koncentracija koji **kumulativno** premašuju zakonom utvrđene pragove ekonomske veličine na svjetskom i hrvatskom tržištu iz članka 17. stavka 1. ZZTN-a, imaju obvezu **AZTN-u prijaviti namjeru provedbe koncentracije** te je ne smiju provesti sve dok AZTN ne ocjeni njezinu dopuštenost.

Zadatak AZTN-a je unaprijed procijeniti hoće li pozitivni učinci namjeravane provedbe koncentracije na strukturu tržišta i interese potrošača prevladati nad negativnim učincima koncentracije na tržišno natjecanje, prije svega zbog smanjenja broja konkurenata i povećane opasnosti od zabranjenih dogovora ili mogućeg jačanja postojećeg ili stvaranja novog vladajućeg položaja.

U području ocjene dopuštenosti koncentracija AZTN je tijekom 2022. godine riješio **ukupno 26 predmeta (12 upravnih predmeta i 14 neupravnih predmeta)**. U tu svrhu analizirao je 32 mjerodavna tržišta.

Riječ je o **12 upravnih predmeta ocjene dopuštenosti koncentracije** i o 14 neupravnih predmeta u kojima je AZTN davao odgovore na upite trećih, proveo dubinska istraživanja oblika vlasničke povezanosti poduzetnika temeljem informacija trećih i javnosti, provodio analizu podataka iz dokumenata EK radi utvrđivanja učinka predmetnih koncentracija u RH te održavao radne sastanke vezano uz moguće prijave koncentracije.

Od 12 upravnih predmeta ocjene dopuštenosti koncentracija, u 10 predmeta koncentracije su ocjenjene dopuštenim na 1. razini jer je bilo riječ o koncentracijama koje ne dovode do značajnog učinka na tržišno natjecanje s obzirom na to da se istima ne stvara novi niti jača postojeći vladajući položaj poduzetnika. U jednom predmetu¹⁸ ocjene dopuštenosti koncentracija postupak je okončan donošenjem rješenja o uvjetno dopuštenoj koncentraciji u kojem su sudionicima koncentracije utvrđene mjere, uvjeti i rokovi za otklanjanje negativnih učinaka predmetne koncentracije na mjerodavnom tržištu. U jednom je predmetu¹⁹ ocjene dopuštenosti koncentracija postupak okončan donošenjem rješenja kojim se odbacuje prijava koncentracije zbog nepostojanja uvjeta za vođenje postupka ocjene koncentracije. Zabranjenom u 2022. godini nije ocijenjena niti jedna koncentracija.

Nadalje, **AZTN je u 2022. godini od EK zaprimio 377 notifikacija koncentracija poduzetnika**. U tim je predmetima trebalo provjeriti imaju li konkretne koncentracije, iako su prijavljene EK, učinak i na hrvatsko tržište. Također, u tom se postupku u okviru ECN-a, određuje koje je tijelo najprikladnije za vođenje postupka ocjene dopuštenosti koncentracije. Drugim riječima, riječ je o obvezi EK da tijelima nadležnim za tržišno natjecanje svih država

---

¹⁷ ZZTN; članak 38. stavak 2.

¹⁸ GRAND AUTOMOTIVE RD Ltd. i GRAND AUTOMOTIVE LLP., RAMLA, IZRAEL i RENAULT NISSAN HRVATSKA d.o.o., Zagreb - ocjena dopuštenosti koncentracije, KLASA: UP/I 034-03/22-02/005 od 1. travnja 2022. godine

¹⁹ PROFIL KLETT d.o.o., Zagreb i TRISSET d.o.o., Zagreb - ocjena dopuštenosti koncentracije, KLASA: UP/I 034-03/22-02/010 od 23. rujna 2022. godine

članica EU-a dostavlja prijave namjere provedbe koncentracija poduzetnika koje se moraju prijaviti EK budući da imaju europsku dimenziju. U pravilu je riječ o koncentracijama koje imaju učinke u najmanje tri države članice.

Značajnu aktivnost AZTN-a predstavljaju **sektorska istraživanja tržišta** koja se provode u cilju boljeg razumijevanja strukture i odnosa na pojedinim tržištima. Riječ je o pravno-ekonomskim analizama pojedinih tržišta, odnosa na njima, načina njihovog funkcioniranja, eventualnih zapreka pristupu tržištu, te analizi regulatornog okvira za pojedine djelatnosti, što su osnovni preduvjeti za učinkovitu provedbu propisa iz nadležnosti AZTN-a. Sektorska istraživanja tržišta često rezultiraju otkrivanjem indicija za pokretanje postupka.

Tako je AZTN u 2022. godini, osim prethodno spomenutog velikog broja mjerodavnih tržišta **(75)**, koja je istraživao u konkretnim postupcima, proveo i **četiri opsežna sektorska istraživanja tržišta**. Riječ je o tržištu pružanja usluga dostave hrane putem digitalnih platformi²⁰, trgovine na malo mješovitom robom, pretežno hranom, pićima i higijenskim proizvodima za domaćinstvo²¹, tržištu osiguranja²² i tržištu tiska²³.

Značajni naponi AZTN-a i u ovoj izvještajnoj godini bili su usmjereni na promicanje prava i politike tržišnog natjecanja, odnosno na jačanje kulture tržišnog natjecanja, podizanja razine svijesti o značaju tržišnog natjecanja za gospodarstvo i potrošače osobito u smislu stvaranja ukupnog institucionalnog i gospodarskog okruženja kojim se potiče ulazak poduzetnika na tržište, i uklanjanja faktičkih i administrativnih zapreka razvoju tržišnog natjecanja.

Dakle, osim provedbe propisa iz svoje nadležnosti kroz vođenje upravnih postupaka, AZTN je osobito aktivan u **promicanju prava i politike tržišnog natjecanja**. Aktivnostima promicanja prava i politike tržišnog natjecanja nadopunjava se i dodatno osnažuje primarna aktivnost provedbe zakona. Izuzetno važan alat u tom području je ovlast AZTN-a da daje stručna mišljenja na nacрте prijedloga zakona i drugih propisa, odnosno na važeće zakone i druge propise, odnosno mišljenja o njihovoj sukladnosti sa ZZTN-om i o drugim pitanjima koja mogu značajno utjecati na tržišno natjecanje.

U 2022. godini u AZTN-u je iz područja promicanja prava i politike tržišnog natjecanja riješeno **83 predmeta**, od toga broja bilo je **20 mišljenja na zakone**, **59 očitovanja** te **četiri suradnje**.

AZTN je tijekom 2022. surađivao s Ministarstvom gospodarstva i održivog razvoja te je 20. listopada 2022. godine potpisan Sporazum o suradnji i korištenju Elektroničkog oglasnika javne nabave RH u području tržišnog natjecanja.

---

²⁰ Objavljeno na mrežnoj stranici AZTN-a <https://www.aztn.hr/aztn-proveo-istrazivanje-trzista-digitalnih-platformi-za-pruzanje-usluga-dostave-hrane/>

²¹ Objavljeno na mrežnoj stranici AZTN-a <https://www.aztn.hr/ea/wp-content/uploads/2016/10/Prikaz-tr%C5%BEi%C5%A1ta-trgovine-na-malo-mje%C5%A1ovitom-robom-prete%C5%BEno-hranom-pi%C4%87ima-i-higijenskim-proizvodima-za-doma%C4%87instvo-u-Republici-Hrvatskoj-u-2021.-godini-1.pdf>

²² Objavljeno na mrežnoj stranici AZTN-a <https://www.aztn.hr/bruto-premija-zivotnih-i-nezivotnih-osiguranja-u-2021-godini-iznosila-je-118-milijardi-kuna-uz-rast-od-11-milijarde-kuna-u-odnosu-na-2020/>

²³ Objavljeno na mrežnoj stranici AZTN-a <https://www.aztn.hr/ea/wp-content/uploads/2022/09/Istrazivanje-trzista-tiska-za-2021.-2.pdf>

Ostale suradnje su se odnosile na Državnu komisiju za kontrolu postupaka javne nabave, te s regulatorima: Hrvatskom energetsom regulatornom agencijom i Hrvatskom agencijom za nadzor financijskih usluga. Svrha i cilj suradnje s Državnom komisijom za kontrolu postupaka javne nabave je jačanje zaštite tržišnog natjecanja u postupcima javne nabave također kroz stručnu i tehničku pomoć, razmjenu informacija, zajedničkim edukacijama, i donošenjem stručnih mišljenja. Suradnja s regulatorima se primarno odnosi na razmjenu stručne i tehničke pomoći, razmjenu informacija, zajedničke edukacije, donošenje stručnih mišljenja i sl. Sa svim navedenim tijelima je AZTN u 2022. godini sklopio sporazume o suradnji.

AZTN je u području tržišnog natjecanja za utvrđene povrede ZZTN-a u 2022. godini prekršiteljima izrekao novčane kazne u ukupnom iznosu od 2.155.000,00 kuna (286.017,65 eura).

Vežano uz sudsku zaštitu protiv odluka AZTN-a u području tržišnog natjecanja, žalba nije dopuštena, ali nezadovoljna stranka može tužbom pokrenuti upravni spor pred Visokim upravnim sudom Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: VUSRH). VUSRH o tužbi protiv odluke AZTN-a odlučuje se u vijeću od tri suca.

Kada je riječ o sudskoj zaštiti, bitno je naglasiti kako isključivo stručnjaci AZTN-a, pravnici s položenim pravosudnim ispitom i najmanje četiri godine staža nakon položenog pravosudnog ispita, zastupaju AZTN pred sudovima u postupcima koji se vode protiv odluka AZTN-a donesenih u području tržišnog natjecanja i u području zabrane nepoštenih trgovačkih praksi. Naime, AZTN ne koristi odvjetničke usluge pa je i zastupanje AZTN-a pred sudovima dodatan zahtjevan posao koji uspješno obavljaju pravni stručnjaci AZTN-a.

U ovoj izvještajnoj godini, **VUSRH je u području tržišnog natjecanja donio 9 presuda kojima je odbio sve tužbene zahtjeve tužitelja i u cijelosti potvrdio odluke AZTN-a²⁴.**

Kada je riječ o drugom zakonu, za čiju je provedbu također nadležan, ZNTP-u, AZTN je u **području nepoštenih trgovačkih praksi u lancu opskrbe hranom** tijekom 2022. godine **riješio ukupno 79 predmeta, od toga 10 upravnih i 69 neupravnih predmeta.**

Na dan 31. prosinca 2022. godine u tijeku je bilo postupanje u osam upravnih postupaka, pokrenutih protiv trgovaca: PLODINE d.d., Rijeka, PEMO d.o.o., Dubrovnik, BOSO d.o.o., Vinkovci, TOMMY d.o.o., Split, MLIN I PEKARE d.o.o., Sisak i PPK - BJELOVAR d.d., Bjelovar te otkupljivača SETOVIA VOĆE d.o.o., Zagreb²⁵.

Svi navedeni upravni postupci koje je AZTN započeo prije 1. rujna 2021. godine, odnosno prije stupanja na snagu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zabrani nepoštenih trgovačkih praksi u lancu opskrbe hranom²⁶ (u daljnjem tekstu: ZID ZNTP), vođeni su i okončani primjenom ZNTP-a iz 2017. godine. Stoga se u ovom Izvješću još uvijek koristi terminologija iz oba zakona, primjerice upravno-kaznene mjere ili novčane kazne.

²⁴ <https://www.aztn.hr/odluke/odluke-sudova/>

²⁵ 1. AZTN protiv PLODINE d.d., Rijeka, KLASA: UP/I 034-03/18-04/010; 2. AZTN protiv PLODINE d.d., Rijeka, KLASA: UP/I034-03/19-04/002; 3. AZTN protiv PEMO d.o.o., Dubrovnik, KLASA: UP/I034-03/19-04/004; 4. AZTN protiv SETOVIA VOĆE d.o.o., Zagreb, KLASA: UP/I034-03/19-04/009; 5. AZTN protiv BOSO d.o.o. Vinkovci, KLASA: UP/I034-03/21-04/002; 6. AZTN protiv PPK-BJELOVAR d.d., Bjelovar KLASA: UP/I 034-03/22-04/002; 7. AZTN protiv MLIN I PEKARE d.o.o., Sisak, KLASA: UP/I 034-03/22-04/003; 8. AZTN protiv TOMMY d.o.o., Split, KLASA: UP/I 034-03/22-04/005,

²⁶ „Narodne novine“, broj 52/21. od 14. svibnja 2021., stupio na snagu 1. rujna 2021. godine.

AZTN je u 2022. godini u području nepoštenih trgovačkih praksi okončao deset upravnih postupaka. U pet rješenja AZTN je utvrdio da je stranka u postupku, iskorištavajući značajnu pregovaračku snagu, svojim dobavljačima nametnula nepoštene trgovačke prakse te joj je za utvrđene povrede izrekao novčane kazne²⁷, u četiri predmeta zbog nepostojanja zakonskih pretpostavki za daljnje vođenje postupka rješenjem obustavljen postupak²⁸, dok se u jednom upravnom postupku odlučivalo o zahtjevu za zaštitu identiteta podnositelja predstavke²⁹.

Povod za pokretanje pet upravnih postupka bila su saznanja do kojih je AZTN došao iz anonimnih predstavi, dok su preostali postupci pokrenuti po službenoj dužnosti kao rezultat utvrđenja postojanja indicija u okviru istraživanja stanja na tržištu i analizom dokumentacije pribavljene u skladu s člankom 17. stavkom 1. ZNTP-a, kojim je AZTN ovlašten prikupljati podatke.

AZTN je u okviru okončanih upravnih postupaka obradio veliki broj ugovora sklopljenih s dobavljačima trgovaca, otkupljivača i/ili prerađivača, kao i priloga i aneksa ugovora te općih uvjeta poslovanja, a ujedno je u odnosu na sve promatrane dobavljače obrađena i opsežna ekonomska dokumentacija u vidu analitičkih kartica, računa, otkupnih blokova, otpremnica, primki, potvrda o vaganju, izvještaja o kalibriranju, potvrda o plaćanju, cjenika, komercijalnih uvjeta kao i druga dokumentacija koja se odnosi na promatrano vremensko razdoblje u svakom od okončanih upravnih postupaka.

U razdoblju od 1. siječnja 2022. do 31. prosinca 2022. godine, AZTN je prekršiteljima ZNTP-a za koje je utvrdio nametanje nepoštenih trgovačkih praksi u lancu opskrbe hranom izrekao novčane kazne u ukupnom iznosu od 430.000,00 kuna (57.070,81 eura).

U Državni proračun RH je u istom razdoblju temeljem rješenja o utvrđenim povredama ZNTP-a uplaćeno ukupno 2.609.980,00 kuna (346.403,88 eura) novčanih kazni te 321.097,85 kuna (42.617,01 eura) zateznih kamata. Riječ je o uplatama novčanih kazni nakon pravomoćnosti rješenja AZTN-a.

Postupak predviđen ZNTP-om je složen postupak koji zahtijeva multidisciplinarni pristup svakom pojedinom predmetu te ispitivanje svih relevantnih činjenica i okolnosti bitnih za donošenje odluke u tom predmetu. Njegovo trajanje ovisi ne samo o količini i složenosti podataka i dokumentacije koja je predmetom analize i obrade pred AZTN-om, već i o samoj aktivnosti stranke te njezinoj suradnji s AZTN-om i spremnosti da samoinicijativno ispravi svoje

---

²⁷ AZTN protiv EUROTEx GLOBAL TRADE d.o.o. Zagreb (ranije: GLAVICE d.o.o., Zagreb), KLASA: UP/I 034-03/18-04/026, od 19. listopada 2022. godine; AZTN protiv PREHRAMBENO INDUSTRIJSKI KOMBINAT dioničko društvo za proizvodnju, preradu i trgovinu, Rijeka, KLASA: UP/I 034-03/20-04/003, od 19. listopada 2022. godine; AZTN protiv SETOVIA VOĆE d.o.o., Zagreb, KLASA: UP/I 034-03/18-04/023, od 19. listopada 2022. godine; AZTN protiv FERMOPROMET, d.o.o., Majške Međe, UP/I 034-03/18-04/027, od 6. prosinca 2022. godine; AZTN protiv TRGOCENTAR d.o.o., Zabok, UP/I 034-03/22-04/004, od 28. prosinca 2022. godine.

²⁸ AZTN protiv SLAVONIJA ŽUPANJA d.d., Županja, KLASA: UP/I 034-03/18-04/030, od 3. ožujka 2022. godine; AZTN protiv KOKA d.d., Varaždin, KLASA: UP/I 034-03/22-04/001, od 19. listopada 2022. godine; AZTN protiv AMMA GRUPA d.o.o., Zagreb, (ranije: MARINADA d.o.o., Slatina), KLASA: UP/I 034-03/19-04/003, od 21. prosinca 2022. godine; AZTN protiv KAUF LAND HRVATSKA k.d., Zagreb, KLASA: UP/I 034-03/20-04/001, od 28. prosinca 2022. godine

²⁹ Zahtjev podnositelja predstavke za zaštitu njegova identiteta; UP/I 034-03/22-04/006, od 17. studenoga 2022.

postupanje koje je rezultiralo nametanjem nepoštenih trgovačkih praksi u lancu opskrbe hranom.

Službene osobe iz stručne službe AZTN-a ovlaštene su za vođenje postupka primjenom ZNTP-a. Riječ je o pravnicima s položenim pravosudnim ispitom i najmanje četiri godine iskustva na pravnim poslovima nakon položenog pravosudnog ispita. U postupku sudjeluju stručnjaci ekonomisti u dijelu koji se odnosi na ekonomska pitanja iz pojedinog predmeta.

Iako je **ZID ZNTP** stupio na snagu 1. rujna 2021. godine, njegova puna primjena započela je 1. ožujka 2022. godine. ZID ZNTP-om preuzela se Direktiva (EU) 2019/633 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. travnja 2019. o nepoštenim trgovačkim praksama u odnosima među poduzećima u lancu opskrbe poljoprivrednim i prehrambenim proizvodima (u daljnjem tekstu: Direktiva (EU) br. 2019/633), koja prvi put na razini EU-a uređuje područje nepoštenih trgovačkih praksi u lancu opskrbe hranom.

ZID ZNTP ima za cilj da se jasnijim određivanjem nepoštenih trgovačkih praksi, dodjelom širih postupovnih ovlasti AZTN-u kao nadležnom provedbenom tijelu te institucionalnim povezivanjem i osnaživanjem na europskoj razini svih provedbenih tijela država članica EU-a i EK, utječe na ispravljanje prisutnih poremećaja u lancu opskrbe poljoprivrednim i prehrambenim proizvodima.

Protiv rješenja AZTN-a iz područja utvrđivanja i zabrane nepoštenih trgovačkih praksi u lancu opskrbe hranom nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor pred nadležnim upravnim sudom, i to zbog: 1. povrede propisa materijalnog prava o nepoštenim trgovačkim praksama u lancu opskrbe hranom, 2. bitne povrede odredbi o postupku, 3. pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i 4. pogrešne odluke o novčanoj kazni i drugim pitanjima o kojima odlučuje AZTN³⁰. U drugom stupnju nadležan je VUSRH.

Povodom tužbi podnesenih protiv rješenja AZTN-a kojima su utvrđene nepoštene trgovačke prakse trgovaca, otkupljivaca i/ili prerađivača u smislu ZNTP-a iz 2017. i izrečene upravno-kaznene mjere, nadležni su upravni sudovi u 2022. godini donijeli **jednu presudu u kojoj je odbijen tužbeni zahtjev** tužitelja za poništenje rješenja AZTN-a, kao i zahtjevi za naknadu troškova upravnog spora³¹.

VUSRH je u 2022. godini donio **dvije presude**^{32 33} kojima je odbio žalbe tužitelja i potvrdio presude prvostupanjskih sudova kojima su odbijeni tužbeni zahtjevi tužitelja za poništenje

---

³⁰ ZNTP, članak 20. stavak 2.

³¹ Presuda Upravnog suda u Splitu, poslovni broj: 14 Usl-2647/21-5 od 2. svibnja 2022., kojom je odbijen tužbeni zahtjev tužitelja JASENSKA d.o.o., Opuzen kojim traži da se poništi rješenje AZTN-a KLASA: UP/I 034-03/19-04/001, URBROJ: 580-16/119-2020-026 od 18. prosinca 2020. te da se predmet vrati tuženiku na ponovni postupak, kao i odbijen zahtjev tužitelja za naknadu troškova upravnog spora kao neosnovan.

³² Presuda VUSRH-a, poslovni broj: Usž-4116/21-3 od 20. travnja 2022., kojom je odbijena žalba tužitelja Narodni trgovački lanac d.o.o. Sesvete i potvrđena presuda Upravnog suda u Zagrebu, poslovni broj: Usl-3234/19-6 od 27. svibnja 2021., kojom je odbijen tužbeni zahtjev za poništavanje rješenja AZTN-a, KLASA: UP/I 034-03/18-04/003, URBROJ: 580-16/123-2018-022 od 18. travnja 2019. te odbijen zahtjev tužitelja za nadoknadu troškova upravnog spora, kao i odbijen zahtjev tužitelja za naknadu troškova žalbenog postupka.

³³ Presuda VUSRH-a, poslovni broj: Usž-58/22-2, od 26. siječnja 2022., kojom je odbijena žalba tužitelja KAUF LAND HRVATSKA k.d., Zagreb i potvrđena presuda Upravnog suda u Zagrebu, poslovni broj: Usl-1846/20-8 od 7. listopada 2021., kojom je odbijen tužbeni zahtjev za poništavanje

rješenja AZTN-a o utvrđenim nepoštenim trgovačkim praksama. Time su rješenja AZTN-a postala pravomoćna, a stranka su u Državni proračun RH uplatile iznose upravno-kaznenih mjera utvrđenih tim rješenjima.

Isto tako, VUSRH je u jednom od predmeta rješenjem odbacio žalbu podnositelja³⁴, čime je na snazi održao rješenje prvostupanjskog suda kojim je tužbu odbacio kao nepravodobnu pa je rješenje AZTN-a³⁵ steklo svojstvo pravomoćnosti istekom roka za podnošenje tužbe.

Još jedan bitan segment poslovanja AZTN-a i tijekom proteklog razdoblja bila je **međunarodna suradnja**. U 2022. godini međunarodne aktivnosti odvijale su se kroz multilateralne oblike suradnje, kao i kroz bilateralne kontakte s nadležnim tijelima u EU i izvan njega. Isto je vrijedilo i za multilateralne forume suradnje u kojima je AZTN nastavio svoju aktivnu prisutnost.

Nakon što je RH dobio status kandidata u siječnju 2022.godine, AZTN je dodatno intenzivirao svoje aktivnosti s obzirom na pregovore o punopravnom članstvu RH u OECD-u. Predstavnici AZTN-a na razini predsjednice Vijeća kao članice, i voditeljice Odjela za međunarodnu i europsku suradnju kao njezine zamjene, redovito sudjeluju na sastancima Pregovaračke skupine koju koordinira Ministarstvo vanjskih i europskih poslova. Uz koordinaciju navedenog ministarstva, AZTN je za 11 OECD-ovih pravnih instrumenata u području tržišnog natjecanja, izradio potrebnu samoprocjenu, a nakon zaprimljenih komentara iz OECD-a i revidirani tekst samoprocjene koji je u konačnici ugrađen u sveobuhvatni Inicijalni memorandum za Republiku Hrvatsku. Vlada RH usvojila je Inicijalni memorandum u listopadu 2022. te ga službeno uputila u OECD. Zatim je uslijedila sljedeća faza u kojoj je AZTN ispunio inicijalni sveobuhvatni upitnik o institucionalnom i zakonodavnom okviru u području tržišnog natjecanja te o provedbenoj praksi AZTN-a.

AZTN je od 28. do 30. rujna 2022. bio domaćin trodnevnog seminara u suradnji s OECD-ovim Regionalnim centrom za tržišno natjecanje u Budimpešti (RCC), koji zajednički vode mađarsko tijelo za tržišno natjecanje - GVH i OECD, i Ministarstvom vanjskih i europskih poslova RH u čijim je prostorijama seminar održan. Zagreb je odabran za mjesto održavanja RCC seminara budući da je AZTN na dan otvorenja proslavio 25. obljetnicu svoga postojanja i rada. Stručnjaci za tržišno natjecanje iz 16 različitih zemalja istočne, jugoistočne i srednje Europe okupili su se kako bi prisustvovali seminaru o *ex ante* regulaciji i provedbi propisa o tržišnom natjecanju na digitalnim tržištima.

U okviru radne skupine za tržišno natjecanje Vijeća EU, tijekom 2022. godine održana su ukupno 23 sastanka na temu donošenja Uredbe (EU) 2022/1925 o pravednim tržištima s mogućnošću neograničenog tržišnog natjecanja u digitalnom sektoru (u daljnjem tekstu: Akt o

---

rješenja AZTN-a, KLASA: UP/I-034-03/18-04/006, URBROJ: 580-16/122-2020-035 od 29. svibnja 2020. te zahtjev tužitelja za naknadu troškova upravnog spora u cijelosti kao neosnovan, a isto tako VUSRH je odbio zahtjev tužitelja za naknadu troška žalbenog postupka.

³⁴ Rješenje VUSRH, poslovni broj: Usž-3015/22-3 od 7. rujna 2022., kojim je žalba izjavljena protiv rješenja Upravnog suda u Splitu, poslovni broj: Usl-3066/21-14 od 24. ožujka 2022. o odbacivanju prijedloga tužitelja za povrat u prijašnje stanje zbog propuštanja roka za podnošenje tužbe kao nepravodobnog, odbačena.

³⁵ Rješenje KLASA: UP/I 034-03/18-04/024, URBROJ: 580-16/119-2021-041, od 29. srpnja 2021., AZTN protiv AGRO GOLD d.o.o., Opuzen

digitalnim tržištima ili DMA). DMA je stupio na snagu 1. studenog 2022. godine, a počeo se primjenjivati od 2. svibnja 2023. godine.

Navedenom Uredbom Komisiji se dodjeljuju ovlasti za donošenje provedbenih akata u skladu s člankom 291. stavkom 2. UFEU. U tu svrhu, članak 50. Akta o digitalnim tržištima propisuje da će Komisiji pomagati Savjetodavni odbor za digitalna tržišta (DMAC) te su za članove kao predstavnice RH imenovane mr.sc. Branimira Kovačević, voditeljica Odjela za međunarodnu i europsku suradnju u AZTN-u i gđa Maja Radišić Žuvanić iz Uprave za trgovinu i javnu nabavu Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja (dalje u tekstu: MINGOR) kao njezina zamjena.

I u 2022. godini se nastavio trend velikog broja upita koje nadležna tijela za tržišno natjecanje međusobno postavljaju kroz mrežu ECN2. Tako je AZTN zaprimio i **odgovorio na 73 zahtjeva** za dostavu informacija (što prosječno iznosi 2,7 upućena zahtjeva po državni članici) te uputio **3 zahtjeva** prema ostalim državama članicama EU-a. AZTN se i na ovaj način pokazuje kao promicatelj aktivne suradnje među državama članicama EU-a. U razdoblju od 1. siječnja 2022. do 31. prosinca 2022. godine na sastancima radnih skupina, podskupina te savjetodavnih odbora ECN-a **sudjelovalo je 24 predstavnika AZTN-a** ukupno 39 puta (od 45 održanih sastanaka 30 ih je bilo online, a 15 uživo).

Održana su dva sastanka šefova nacionalnih tijela za zaštitu tržišnog natjecanja EU zemalja članica, u lipnju i studenome 2022. godine. Na oba sastanka AZTN je predstavljala dr.sc. Mirta Kapural, dipl.iur., predsjednica Vijeća. Teme sastanaka čelnika nacionalnih tijela bile su: Akt o digitalnim tržištima (DMA), koordinacija provedbe DMA-a s provedbom prava tržišnog natjecanja, 20 godina od donošenja Uredbe Vijeća (EZ) br. 1/2003, aktualna pitanja oko nadzora koncentracija, programi oslobođenja od kazne ili umanjenja kazne (engl. *leniency*), obavijest o mjerodavnom tržištu te članak 102. UFEU.

AZTN kroz različite komunikacijske kanale posebnu pozornost posvećuje javnosti i transparentnosti svoga rada. **Aktivno promicanje prava i politike tržišnog natjecanja** provodi se putem edukacija poduzetnika i potrošača te kroz transparentnu i otvorenu komunikaciju s javnosti. Na isti je način AZTN angažiran na edukaciji u području zabrane nepoštenih trgovačkih praksi u lancu opskrbe hranom i upoznavanju adresata s propisima iz tog područja.

Tijekom 2022. godine djelatnici AZTN-a su bili vrlo aktivni u promicanju prava i politike tržišnog natjecanja te su održali 16 stručnih predavanja, edukacija, radionica i objavili nekoliko stručnih članaka. Edukacija iz područja ZZTN-a, u pravilu, uz praktične primjere obuhvaća temeljne pojmove tržišnog natjecanja, rad AZTN-a i suradnju s EK, zabranjene sporazume poduzetnika, zlouporabu vladajućeg položaja poduzetnika, koncentracije poduzetnika, te promicanje prava i politike tržišnog natjecanja, a u području ZNTP-a, važnost poštenih trgovačkih praksi u odnosima između kupaca i dobavljača u lancu opskrbe hranom. Ujedno se edukacija često usmjerava na sve aktualnosti i novine u razvoju prava tržišnog natjecanja. Na taj način se komunikacija AZTN-a s opće, produbljuje na stručnu i kvalificiranu javnost, prije svega poduzetnike, sudstvo, odvjetništvo i akademsku javnost.

2022. godina je za AZTN imala veliki značaj jer je svečano obilježeno **25 godina postojanja i rada AZTN-a**. Tim povodom 28. rujna 2022. u suradnji s OECD-ovim regionalnim centrom RCC OECD-GVH održana je međunarodna konferencija pod nazivom: „25 godina izazova i uspjeha“. Konferencija se odvijala u tri panela pod nazivima: „Ex-ante regulacija i provedba pravila o tržišnom natjecanju na digitalnim tržištima“; „25 godina AZTN-a i 20 godina Uredbe

Vijeća (EZ) br. 1/2003“ i „Vertikalna pravila – novosti i izazovi“. Istaknuti govornici iz država članica EU-a, OECD-a, nacionalnih tijela za zaštitu tržišnog natjecanja, poslovne i akademske zajednice, odvjetnici i suci raspravljali su o ovim važnim temama te iskoristili prigodu za razmjenu iskustava i primjera iz dugogodišnje prakse³⁶.

AZTN primjenjuje i poštuje transparentnost, neovisnost, nepristranost i profesionalnost u komunikaciji prema strankama i javnosti. Sukladno usvojenoj i javno dostupnoj **Komunikacijskoj strategiji**³⁷, AZTN na svojoj mrežnoj stranici objavljuje svoje odluke, mišljenja i godišnja izvješća o radu, kao i stručne članke, priopćenja za javnost i medije o pokrenutim postupcima i donesenim odlukama i praksi AZTN-a. Ovlašteni predstavnici AZTN-a nastupaju u medijima te imaju kontakte s novinarima, a AZTN izdaje publikacije i edukativne brošure te redovito sudjeluje u svojstvu sudionika ili predavača na seminarima i konferencijama o specifičnim temama iz područja zaštite tržišnog natjecanja i zabrane nepoštenih trgovačkih praksi. Sva priopćenja, zakonodavni okvir i sažeci odluka AZTN-a prevode se na engleski jezik i objavljuju na mrežnoj stranici AZTN-a.

Tijekom 2022. godine, AZTN je objavio **76 odluka**, odgovorio je na **27 novinarskih upita** i na **19 upita stranaka** te objavio **69 priopćenja za javnost**. Objavljeno je **11 mjesečnih informativnih biltena AZTN-a u elektroničkom obliku - AZTN info**³⁸, koji donose detaljnije informacije o odlukama i drugim aktivnostima AZTN-a i njegovih stručnjaka te izvještavaju o najvažnijim odlukama i razvoju komparativne prakse iz područja prava i politike tržišnog natjecanja u EU i svijetu.

Sve aktivnosti AZTN-a u području zaštite tržišnog natjecanja i utvrđivanja zabranjenih nepoštenih trgovačkih praksi u lancu opskrbe hranom u 2022. godini realizirane su s nešto većim brojem zaposlenih u odnosu na prethodnu godinu. Konkretno, AZTN je na dan 31. prosinca 2022. godine imao 56 zaposlenih radnika, a u 2021. godini je imao 49 zaposlenika.

AZTN je krajem 2021. godine započeo postupak zapošljavanja zbog potrebe za novim radnicima i popunjavanja upražnjenih radnih mjesta, do čega je došlo uslijed stupanja na snagu ZID ZNTP-a, kao i uslijed odlaska nekoliko dotadašnjih radnika iz AZTN-a tijekom 2021. godine. Kroz predmetni postupak zapošljavanja, u AZTN-u je u 2022. godini zaposleno ukupno sedam novih radnika na neodređeno vrijeme (uz probni rok od 6 mjeseci). Za potrebe provođenja javnog natječaja, AZTN je ishodio potrebne prethodne suglasnosti Ministarstva pravosuđa i uprave i Ministarstva financija koje je bio dužan zatražiti prema tada važećim propisima, dok je temeljem odredbi Odluke o zabrani novog zapošljavanja službenika i namještenika u javnim službama („Narodne novine“ broj 35/22.) od 17. ožujka 2022. godine prethodnu suglasnost za zapošljavanje potrebno zatražiti od MINGOR-a.

U ovom dijelu zapošljavanja i stručnog usavršavanja, dodatni izazov za AZTN predstavlja i stručna edukacija i osposobljavanje novozaposlenih, koja zbog složenosti poslova zna potrajati određeno vrijeme do njihove potpune samostalnosti u radu.

---

³⁶ Mrežna stranica AZTN-a na poveznici <https://www.aztn.hr/odrzana-medunarodna-konferencija-aztn-a-25-godina-izazova-i-uspjeha/>

³⁷ Mrežna stranica AZTN-a na poveznici: <https://www.aztn.hr/ea/wp-content/uploads/2023/02/AZTN-Komunikacijska-strategija.pdf>

³⁸ Mrežna stranica AZTN-a na poveznici <http://www.aztn.hr/aztn-info/>.

Donošenjem internih akata u 2022. godini, AZTN je nastojao ispuniti obveze propisane važećim pozitivnim propisima, kako u smislu donošenja novih internih akata tako i izmjenama i dopunama već postojećih internih akata. S obzirom na to da su tijekom 2021. godine stupili na snagu ZID ZZTN i ZID ZNTP kojima je propisana obveza usklađivanja Statuta AZTN-a s odredbama tih zakona, početkom 2022. godine na sjednici Vijeća usvojen je novi Statut koji je potom poslan na potvrđivanje Hrvatskom saboru. Na sjednici održanoj 27. svibnja 2022. godine Hrvatski sabor je potvrdio Statut AZTN-a („Narodne novine“, broj 63/22.), nakon čega se moglo pristupiti usklađenju drugih općih akata AZTN-a s odredbama tih zakona, odnosno novog Statuta.

AZTN je 1. ožujka 2022. godine donio Godišnji plan obrazovanja i stručnog usavršavanja radnika AZTN-a za 2022. godinu, u kojem su navedena planirana sredstava na ime obrazovanja i stručnog usavršavanja.

Nadalje, tijekom 2022. godine usvojeni su sljedeći novi interni akti AZTN-a:

- Pravilnik o korištenju službenih vozila, službenim putovanjima i naknadama troškova putovanja, korištenju mobilnih telefona, poslovnih kreditnih kartica i sredstava reprezentacije,
- Pravilnik o obrazovanju i stručnom usavršavanju radnika,
- Pravilnik o plaćama i materijalnim pravima radnika,
- Pravilnik o službenoj iskaznici ovlaštene osobe u Agenciji za zaštitu tržišnog natjecanja,
- Pravilnik o unutarnjem prijavljivanju nepravilnosti,
- Pravilnik o upotrebi pečata i žigova i njihovom čuvanju,
- Pravilnik o provedbi videonadzora, i
- Pravilnik o prikupljanju, obradi, korištenju i zaštiti osobnih podataka.

Svi prethodno navedeni akti objavljeni su na mrežnoj stranici AZTN-a te su dostupni zainteresiranoj javnosti³⁹.

Zaključno, AZTN je u 2022. godini zaprimio pet zahtjeva za pristup informacijama, koji su riješeni u roku te su odluke o zaprimljenim zahtjevima dostavljene podnositeljima zahtjeva. Izvješće o provedbi Zakona o pravu na pristup informacijama za 2022. godinu dostavljeno je Povjereniku za informiranje te objavljeno na mrežnoj stranici AZTN-a.

---

³⁹ Mrežna stranica AZTN-a na poveznici <https://www.aztn.hr/o-nama-1/opci-akti/pravilnici/>

Godišnje izvješće o radu Agencije za zaštitu tržišnog natjecanja za 2022. godinu osim detaljnijeg prikaza sadržaja iz ovog sažetka, sadrži i tri priloga:

- PRILOG I. Odluke AZTN-a iz 2022. godine objavljene na mrežnoj stranici AZTN-a
- PRILOG II. Odluke sudova iz 2022. godine objavljene na mrežnoj stranici AZTN-a
- PRILOG III. Odluke o kažnjavanju iz 2022. godine objavljene na mrežnoj stranici AZTN-a

U Zagrebu, 19. lipnja 2023.